

АГЕНЦИЈА ЗА БАНКАРСТВО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

УПУТСТВО ЗА ПРИМЈЕНУ ОДЛУКЕ О УПРАВЉАЊУ КАМАТНИМ РИЗИКОМ У БАНКАРСКОЈ КЊИЗИ

Бања Лука, децембар 2017. године

Садржај

1. Увод.....	1
2. Опште одредбе.....	1
3. Израчунавање изложености каматном ризику у банкарској књизи	2
3.1 Обрасци КР БК - ЕВ ФКС, КР БК - ЕВ ПКС и КР БК - ЕВ КСОУ.....	2
3.2 Образац КР БК – ЕВ УПП.....	4
3.3 Образац НКП – Утицај каматног ризика у банкарској књизи на нето каматни приход ..	4
4. Прелазне и завршне одредбе	4

1. Увод

Упутство за примјену Одлуке о управљању каматним ризиком у банкарској књизи доноси се на основу чл. 5. став 1. тачка б, 22. став 1. тачка ђ. и 37. Закона о Агенцији за банкарство Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 59/13 и 4/17), чл. 6. став 1. тачка б. и 22. став 4. тачка л. Статута Агенције за банкарство Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 63/17) и члана 10. Одлуке о управљању каматним ризиком у банкарској књизи ("Службени гласник Републике Српске" број 75/17).

Овим упутством прописује се начин извјештавања Агенције за банкарство Републике Српске (у даљем тексту: Агенција) у складу са одредбама Одлуке о управљању каматним ризиком у књизи (у даљем тексту: Одлука).

2. Опште одредбе

Банка је у складу са чланом 9. Одлуке дужна да извјештајем о изложености каматном ризику у банкарској књизи (у даљем тексту: Извјештај) обухвати све позиције банкарске књиге које су осјетљиве на промјене каматних стопа.

Банка је дужна да Извјештај саставља на појединачној и консолидованој основи, и то по значајним валутама појединачно и за остале валуте укупно.

Банка је дужна да Извјештај саставља и доставља Агенцији на сљедећим обрасцима, који су објављени на званичној интернет страници Агенције:

- 1) промјена економске вриједности банкарске књиге за позиције са фиксном каматном стопом (образац КР БК-ЕВ ФКС),
- 2) промјена економске вриједности банкарске књиге за позиције са промјењивом каматном стопом (образац КР БК-ЕВ ПКС),
- 3) промјена економске вриједности банкарске књиге за позиције код којих се каматне стопе мијењају на основу одлуке органа управљања (образац КР БК-ЕВ КСОУ),
- 4) укупна пондерисана позиција (образац КР БК-ЕВ УПП) и
- 5) утицај каматног ризика у банкарској књизи на нето каматни приход (образац КР БК-ЕВ НКП).

Банка је дужна да Извјештај доставља Агенцији електронским путем, у формату и на начин који су прописани посебним упутством Агенције.

Банка доставља Извјештај на кварталној основи, односно у обрасце уноси позиције банкарске књиге са стањем на посљедњи дан у извјештајном кварталу.

Рок за достављање Извјештаја је 30 дана након последњег дана извјештајног квартала, а за последњи квартал претходне године на основу коначних података најкасније до 5. марта текуће године.

Извјештај из претходног става за последњи квартал претходне године припремљен на основу прелиминарних података, банка доставља најкасније до 31. јануара текуће године.

Извјештај на консолидованој основи сачињава надређена банка у банкарској групи или банка са сједиштем у Републици Српској која је контролом надређеног холдинга или

надређеног матичног друштва, те исти доставља на истим обрасцима као и извјештај на појединачној основи, уз напомену да се у лијевом горњем углу последије ознаке обрасца дода „на консолидованој основи“.

Такође, у десном горњем углу сваког обрасца из овог упутства наводе се сљедећи подаци:

- 1) назив банке – навести пуни или скраћени назив банке, а у консолидованом ревидираном посебном извјештају навести пуни или скраћени назив надређене банке банкарске групе или банке са сједиштем у Републици Српској која је контролом надређеног холдинга или надређеног матичног друштва,
- 2) матични број и
- 3) датум – посљедњи дан извјештајног квартала.

Приликом достављања извјештаја сви износи у новчаним јединицама наводе се у хиљадама конвертибилних марака (у даљем тексту КМ).

Износи изражени у страним валутама прерачунавају се у КМ примјеном средњег курса Централне банке Босне и Херцеговине (у даљем тексту: ЦББиХ) који вриједи на извјештајни датум. Износи изражени у страним валутама које нису листиране на курсној листи ЦББиХ, прерачунавају се у евре примјеном средњих курсева референтних тржишта, те их се затим прерачунава у КМ примјеном средњег курса ЦББиХ који вриједи на дан састављања извјештаја.

Позиције у КМ са уговореном девизном клаузулом према одређеној валути третирају се као позиције у односној валути.

Сиво означене позиције у обрасцима не попуњавају се.

3. Израчунавање изложености каматном ризику у банкарској књизи

3.1 Обрасци КР БК - ЕВ ФКС, КР БК - ЕВ ПКС и КР БК - ЕВ КСОУ

Распоред позиција у временске зоне утврђује се према броју дана преосталом до доспијећа, односно до сљедеће промјене каматне стопе рачунајући од извјештајног датума.

У образац **КР БК - ЕВ ФКС** укључују се позиције са фиксном каматном стопом и распоређују у временске зоне према преосталом року до доспијећа.

У образац **КР БК - ЕВ ПКС** укључују се позиције са промјењивом каматном стопом и распоређују у временске зоне према року преосталом до сљедеће промјене каматне стопе.

У образац **КР БК - ЕВ КСОУ** укључују се позиције са каматном стопом која је промјењива на основу одлуке органа управљања у складу с одредбама члана 5. Одлуке.

Приликом израчунавања промјене економске вриједности књиге банке, банка попуњава обрасце на сљедећи начин:

- 1) за сваку значајну валуту појединачно и за остале валуте укупно испуњава обрасце у зависности од врсте каматне стопе (КР БК - ЕВ ФКС, КР БК - ЕВ ПКС и КР БК - ЕВ КСОУ),

- 2) у наведеним обрасцима сабирају се све позиције имовине и обвеза (билансне и ванбилансне) водећи рачуна о предзнаку по свакој временској зони како би се добила нето позиција по појединој зони „Укупна нето позиција“. За потребе израчунавања „Укупне нето позиције“ сматра се да позиције имовине имају позитиван предзнак, док позиције обавеза имају негативан предзнак,
- 3) добијена укупна нето позиција по свакој временској зони множи се прописаним пондерима наведеним у обрасцима у реду „Пондери“ како би се добила „Пондерисана позиција“ за сваку временску зону, а
- 4) затим се сабирају добијене пондерисане позиције по свим временским зонама како би се добила нето дуга или нето кратка позиција “Нето пондерисана позиција по валути – КР БК - ЕВ ФКС/ПКС/АКС,, по појединој врсти каматне стопе за сваку валуту.

Позиције у обрасцима КР БК- ЕВ ФКС, КР БК - ЕВ ПКС и КР БК - ЕВ КСОУ за потребе поједностављеног обрачуна промјене економске вриједности банкарске књиге из члана 5. Одлуке третирају се на сљедећи начин:

- 1) класичне ванбилансне позиције: гаранције, акредитиви, мјенице, оквирни кредити, обавезе финансирања и друге класичне ванбилансне позиције не сматрају се каматно осјетљивим позицијама,
- 2) финансијски деривати из члана 7. Одлуке укључују се у складу са главом IV Одлуке о израчунавању капитала банака,
- 3) примљена и дата средства по виђењу учесника новчаног тржишта: трансакциони рачуни и депозити по виђењу распоређују се у временску зону до 1 мјесеца,
- 4) примљена и дата средства по трансакционим рачунима и револвинг кредити распоређују у временску зону од 6 до 12 мјесеци,
- 5) средства обавезне резерве издвојена код ЦББиХ укључују се у образац ЕВКИ ПКС у временску зону од 6 до 12 мјесеци,
- 6) репо/обрнуте репо трансакције и трансакције позајмљивања хартија од вриједности (у даљем тексту ХоВ) другој уговорној страни/од друге уговорне стране укључују се као односне позиције у примљеном/датом кредиту,
- 7) улагања у дужничке ХоВ распоређују се у временске зоне у номиналним износима главнице према уговореној динамици,
- 8) улагања у остале дужничке ХоВ укључују и ХоВ који се налазе у портфељу зајмови и потраживања,
- 9) улагања у инвестиционе фондове распоређују се у зависности од структуре улагања фонда у каматно осјетљиве инструменте. Ако банка није упозната са стварном структуром улагања фонда, процјењује удио и структуру каматно осјетљивих ставки на основу проспекта фонда,
- 10) имовина и обавезе са отплатом на рате распоређују се у временске зоне у складу са уговореним отплатним планом у износу рате главнице односно ануитета главнице и
- 11) доспјеле позиције банкарске књиге не сматрају се каматно осјетљивим.

3.2 Образац КР БК – ЕВ УПП

Банка попуњава образац **КР БК - ЕВ УПП** уносом износа из образаца КР БК - ЕВ ФКС, КР БК - ЕВ ПКС и КР БК - ЕВ КСОУ. Добијене нето пондериране позиције (нето дуге и нето кратке позиције) по појединој врсти каматне стопе у обрасцима КР БК - ЕВ ФКС, КР БК - ЕВ ПКС и КР БК - ЕВ КСОУ, израчунате за сваку значајну валуту и за остале валуте укупно, сабирају се како би се добила нето пондерисана позиција по валути. Добијена нето пондерирана позиција по валути уписује се у образац **КР БК - ЕВ УПП** у редове под редним бројем 1 за сваку значајну валуту појединачно и за остале валуте укупно. Нето дуге и нето кратке позиције по различитим валутама наведене у обрасцу **КР БК - ЕВ УПП** у редовима под редним бројем 1 сабирају се како би се добила укупна пондерисана позиција банкарске књиге, а која чини промјену економске вриједности банкарске књиге и исказује се у апсолутном износу под редним бројем 2 обрасца **КР БК - ЕВ УПП**.

У обрасцу **КР БК - ЕВ УПП** у реду под редним бројем 4 израчунава се однос промјене економске вриједности и регулаторног капитала банке.

3.3 Образац НКП – Утицај каматног ризика у банкарској књизи на нето каматни приход

У обрасцу **КР БК - НКП** исказује се утицај промјена каматних стопа на нето каматни приход банке. У реду под редним бројем 1 исказује се утицај промјене каматних стопа на нето каматни приход израчунат на основу интерне методологије мјерења коју примјењује банка за потребе управљања каматним ризиком, а која се примјењује за израчунавање интерних капиталних захтјева.

У ред под редним бројем 2 уписује се период посматрања утицаја каматних стопа на нето каматни приход на основу примијењене интерне методологије мјерења. Раздобље посматрања изражава се и уписује у мјесецима. На примјер, за раздобље од 6 мјесеци уписује се вриједност 6, за раздобље од 2 године уписује се вриједност 24 и слично.

У реду под редним бројем 3 исказује се вриједност износа интерних капиталних захтјева за каматни ризик у банкарској књизи због утицаја каматног ризика у банкарској књизи на нето каматни приход.

У реду под редним бројем 4 исказује се календарска година и мјесец од када је извршено покриће интерних капиталних захтјева за каматни ризик у банкарској књизи.

4. Прелазне и завршне одредбе

Ово упутство ступа на снагу даном доношења.

Банка је дужна да први Извјештај у складу са одредбама овог упутства достави са финансијским подацима на дан 31.12.2017. године.

Број: Д-11/17

Дана, 18.12.2017. год.

Директор

Раде Растока